

# A kutatási együttműködések jellemző formái, a kutatási eredmények védelme és az egyetemi technológiatranszfer alapjai



Bene Tamás, központvezető  
Debreceni Egyetem  
Kutatáshasznosítási és Technológiatranszfer Központ

Debrecen, 2019. március 1.

Szív-tüdő gép

Hepatitis B védőoltás

Ultrahang

Inzulin

Penicillin

Rák immunterápiája

Alkohol légzéstezt

Elektronmikroszkóp

Rakéta hajtóanyag

A @ jel az email  
címekben

Rekombináns DNS  
technológia

Vonalkód

Biztonsági öv

Szacharin

Blue LED

Plexiüveg

Fluoridos  
fogkrém

Vér konzerválása

Talaj  
arzenmentesítése

Pacemaker



LCD

MRI Scanner és technológia

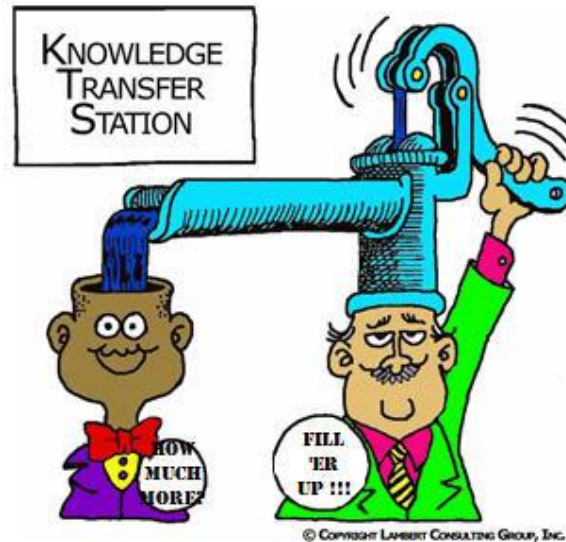
HPV vakcináció

## List of US university drugs licensed (part)

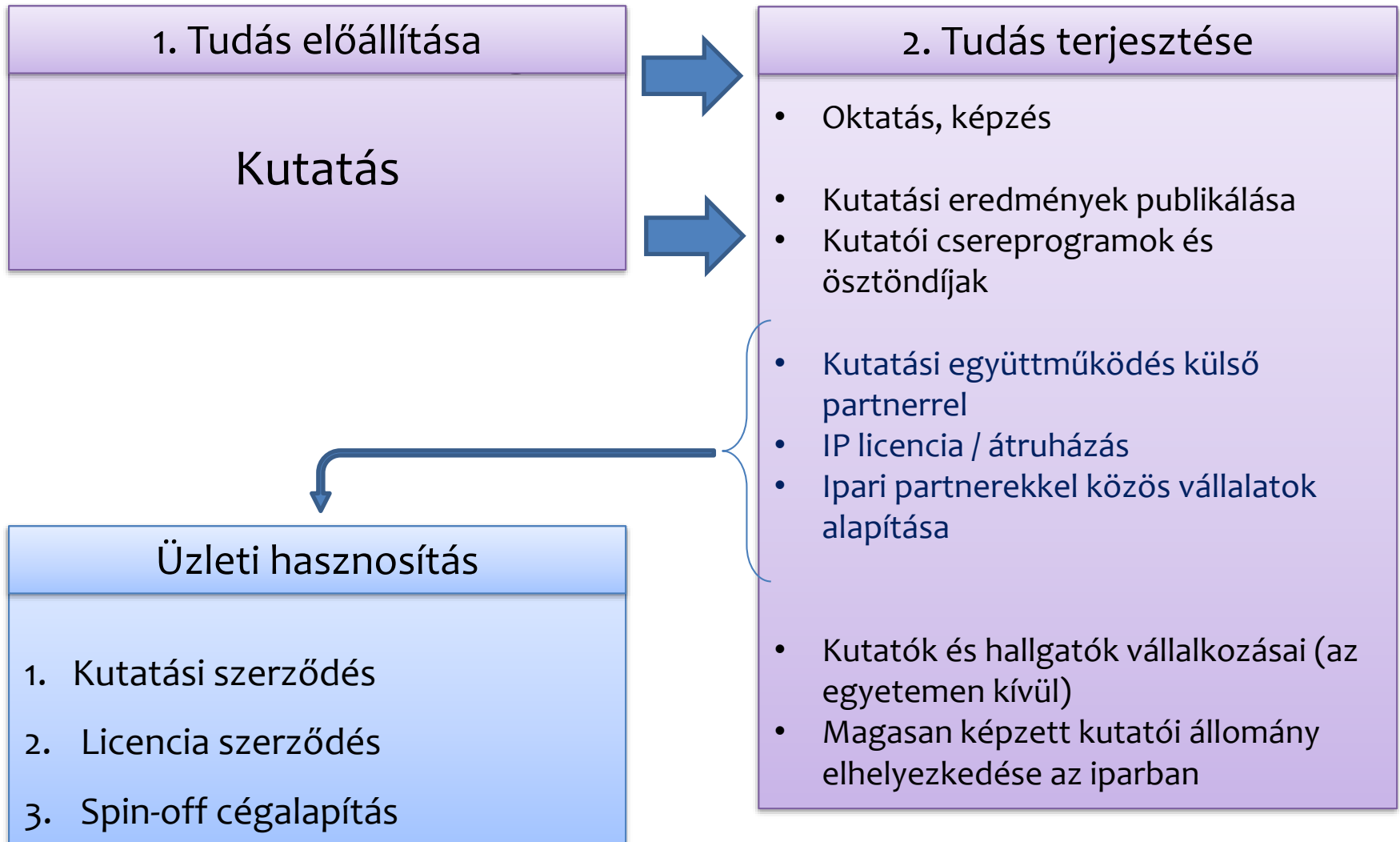
<u>Generic Name</u>	<u>Brand Name (Indication)</u>	<u>Assignee</u>	<u>Current Marketer</u>	<u>Type of Patent(s)</u>	<u>Type of Approval</u>
<b><u>Small Molecule Drugs (93)</u></b>					
abacavir sulfate	Ziagen	U. of Minnesota	GlaxoSmithKline	Sy, C	1P,3P
abacavir sulfate; lamivudine	Epzicom	Emory University/U. of Minnesota	GlaxoSmithKline	Sy, C, Tr	3S
abacavir sulfate; lamivudine; zidovudine	Trizivir	Emory University/U. of Minnesota	GlaxoSmithKline	Sy, C, Tr, F	3P
abarelix	Plenaxis	Indiana University	Specialty European Pharma	C, Tr	1P
adenocine	Adenocard	U. of Virginia	Astellas Pharma Inc.	Tr	1P
alitretonin topical	Panretin	Salk Institute/Baylor College of Medicine	Eisai	Tr	1P
amifostine	Ethyl	Southern Research Institute	AstraZeneca	C	1P
amphotericin B	Abelcet	U. of Texas	Enzon Pharmaceuticals	C, Tr	2P
arsenic trioxide	Trisenox	Sloan Kettering	Cephalon	Tr	1P
bexarotene	Targretin	SRI International/La Jolla Cancer Research Foundation/Salk Institute	Eisai	C	1P,3P
bortezomib	Velcade	National Institutes of Health	Takeda	Sy, C	1P
busulfan	Busulfex	U. of Texas/U. of Houston	Otsuka Pharmaceuticals	Sy, C, Tr	3P
butorphanol tartrate	Stadol	U. of Kentucky	Bristol-Myers Squibb	F	3S
calcefidiol	Calderol	Wisconsin Alumni Research Foundation	Schering-Plough	C	1S
calcitriol	Calcijex	Wisconsin Alumni Research Foundation	Abbott	C	3S
calcitriol	Rocaltrol	Wisconsin Alumni Research Foundation	Fontus Pharmaceuticals	C	1P,3S
carboplatin	Paraplatin	Michigan State University	Bristol-Myers Squibb	C, Tr	1P,3S
carmustine	Gliadel	MIT	Eisai	Sy, C	3P
cinacalcet hydrochloride	Sensipar	Brigham & Women's	Amgen	S, C, Tr	1P
cisplatin	Platinol	Michigan State University	Bristol-Myers Squibb	Tr	1S
cladribine	Leustatin	Brigham Young/Scripps	J&J	Sy, C	1P
clofarabine	Clolar	Sloan-Kettering/Southern Research Institute	Genzyme	C, Tr	1P
colfosceril palmitate, cetyl alcohol, tyloxapol	Exosurf	U. of California	GlaxoSmithKline	C, Tr	1P
cyclosporine ophthalmic	Restasis	U. of Georgia	Allergan	Tr	3P,3P

# Mi a tudástranszfer?

Az (akadémiai) tudástranszfer az a folyamat, amely segítségével a közfinanszírozású intézményekben létrehozott tudás és technológia **átadásra kerül az üzleti élet szereplői számára**, ezzel biztosítva a kutatási eredmények továbbfejlesztését és hasznosítását, melynek révén a tudományos és technológiai fejlesztések a **felhasználók szélesebb köréhez** eljutnak.



# Tudástranszfer útvonalak



# Mik az egyetemi technológia transzfer iroda feladatai?

- Az egyetem kutatásfejlesztési adottságainak népszerűsítése
- Együttműködés kialakítása és fenntartása kutatási, ipari és üzleti partnerekkel
- Szellemitulajdon-védelmi tanácsadás, szellemitulajdon-kezelés
- **A piacképes technológiák licencbe adása, egyéb hasznosítási módok támogatása**
- KFI szerződések előkészítése, egyeztetések lefolytatása
- Az egyetemi polgárok innovációs tudatosságának növelése
- A helyi gazdaság fejlődésének támogatása



## Kinek szolgálatunk?

- Egyetemi vezetés
- Egyetemi kutatók
- Ipari és üzleti partnerek
- Egyetemi hallgatók
- Lakosság, érdeklődők

# A technológiamenedzsment folyamata

## A folyamat egyszerűsített, lineáris modellje:

- Az ötlet, találmány, technológia azonosítása
- Szellemitulajdon-védelem
- Hasznosítási terv, üzletfejlesztés
- Proof of concept, a technológia validálása
- Technológia marketing, partnerkeresés, cégalapítás
- Piaci hasznosítás: licencia, spin-off

A szellemi  
tulajdon  
értékelése



Hasznosítás átengedése más számára licencia vagy átruházás útján.

# Szellemi tulajdon- védelmi ismeretek

# Mi a szellemi alkotás?



Az emberi elme **kreatív tevékenysége** során létrejött alkotás, mely nem anyagi formában, hanem tudásként, információként létezik.

**Szellemi tulajdon:** a szellemi alkotásokkal kapcsolatos jogok, jogviszonyok

# A szellemi tulajdon-védelem áttekintése

Jogi oltalom típusa

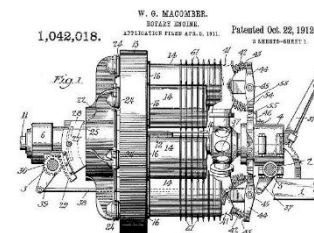
Mit véd?

Hogyan?

Szabadalom

Új találmányok  
(műszaki megoldások)

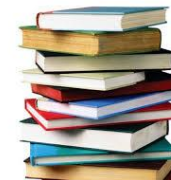
Bejelentés és  
érdemi vizsgálat



Szerzői jog

Eredeti kreatív vagy művészi  
kifejeződés

Automatikusan  
keletkezik



Védjegyek

Termékek és szolgáltatások  
megkülönböztető azonosítása

Használat és/vagy  
bejelentés



Formatervezési  
minta  
(design)

Külső megjelenés

Bejelentés



Know-how

Értékes információ  
(nem közismert)

Törekvés a  
titokban tartásra



# A szellemi tulajdon-védelem kialakulása

- 1474 – Velencei dekrétum - új és leleményes találmányok
- 1623 - Statute of Monopolies, Anglia
- Szerzői jog rendszerének alapjai - XV. század, Gutenberg, nyomdagép
- XIX. század – iparosítás: első modern, szellemi tulajdonra vonatkozó törvények megalkotása

A védelem gazdasági nyomás hatására keletkezik!

A szellemi tulajdon **nemzetközi rendszerének** kialakulása:

- 1883 – Párizsi Egyezmény az ipari tulajdon oltalmáról
- 1886 – Berni Egyezmény az irodalmi és művészeti művek védelméről

# Miért éri meg védeni a szellemi tulajdonunkat?

**Gazdasági okok:** befektetések anyagi megtérüléséhez, piaci siker eléréséhez

**Erkölcsei okok:** az alkotók erkölcsi megbecsülésként igényt tarthatnak rá, hogy nevüket megőrizze az utókor

**Társadalmi érdekek:** ismeretterjesztés + az oltalmi idő lejártát követően az alkotás közkinccsé válik

# Szellemi tulajdon-védelem

## Iparjogvédelem

- Szabadalom
- Növényfajta oltalom
  - Használati mintaoltalom
  - Védjegy
- Földrajzi árujelző
- Formatervezési mintaoltalom
  - Topográfiai mintaoltalom

## Know-how

Vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismeretek és tapasztalatok, melyek még nem váltak közkinccsé.  
Értéke a titkosságban rejtőzik.

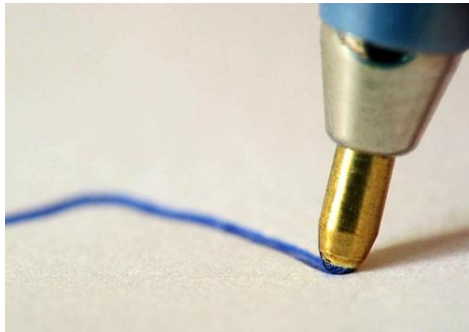
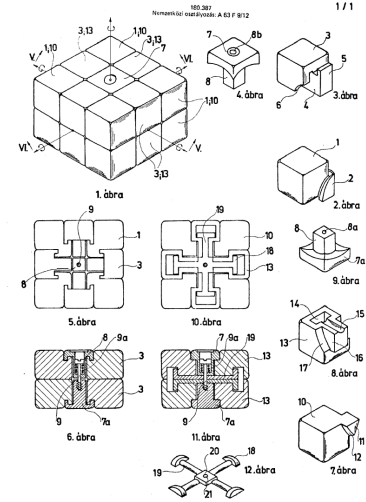
## Szerzői jog

Szerzői művek, azaz bármely, az alkotó szellemi tevékenységből fakadó, az irodalom, a tudomány és a művészet területén létrehozott egyéni, eredeti alkotás  
(pl. festmény, vers, publikáció, szoftver, stb.)

# Szabadalom I.

Szabadalmazható minden:

- új,
  - feltalálói tevékenységen alapuló (inventive step, non-obviousness)
  - iparilag alkalmazható
- találmány a technika bármely területén.



**Nem minősül találmánynak:**

- felfedezés
- tudományos elmélet, matematikai módszer
- szellemi tevékenységre, játékra, üzletvitelre vonatkozó terv, szabály vagy eljárás
- esztétikai alkotás
- információk megjelenítése



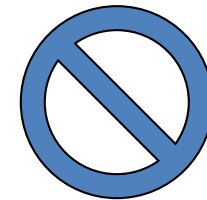
# Biotechnológiai találmány

**Biotechnológiai találmány:** biotechnológiai találmánynak tekintendő minden olyan találmány, amely jól meghatározott élő szervezetre, azon végzett, azt alkalmazó vagy azt eredményező eljárásokra, illetve abból izolált termékre vonatkozik.

- Biológiai anyagból álló vagy azt tartalmazó termék
- Eljárás, amelynek révén biológiai anyagot állítanak elő, dolgoznak fel vagy alkalmaznak

**Biológiai anyag:** bármely olyan – genetikai információt tartalmazó – anyag, amely önmagában képes a szaporodásra vagy biológiai rendszerben szaporítható.

## Nem szabadalmazhatók:



- Lényegében biológiai eljárások - emberi beavatkozás hiányában
  - EST-szekvenciák (Expressed Sequence Tags) – ipari alkalmazhatóság hiányzik
  - Az emberi vagy állati test kezelésére szolgáló **gyógyászati vagy sebészeti eljárások**, valamint az emberi és állati testen végezhető (*in vivo*) **diagnosztikai eljárások** - morális megfontolás
  - Növény- és állatfajták
  - Az ember, az emberi szervezet önmagában és annak részei, így például szervei.
- 

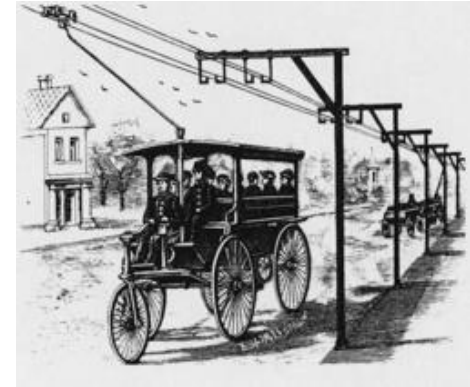
## Szabadalmazhatók:

- Kozmetikai eljárások
- Ismert anyag vagy készítmény sebészeti, gyógyászati vagy diagnosztikai eljárásban történő alkalmazása
- Az emberi szervezet egyes izolált részei, úgymint szövetek, vagy az emberi szervezetről származó fehérjék előállítására céljából izolált DNS-szekvenciák, vagy az emberi testből izolált egyéb "részek", például sejtvonalak.

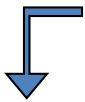


# Szabadalom II.

- **Feltaláló** az, aki a találmányt megalkotta.  
Személyhez fűződő jogok (pl. névfeltüntetés joga)
- **Szabadalmas:** aki a szabadalommal rendelkezik (tulajdonos).



- 
- **Szolgálati találmány:** annak a találmánya, akinek munkaviszonyból folyó kötelessége a találmány tárgykörébe eső megoldás kidolgozása.



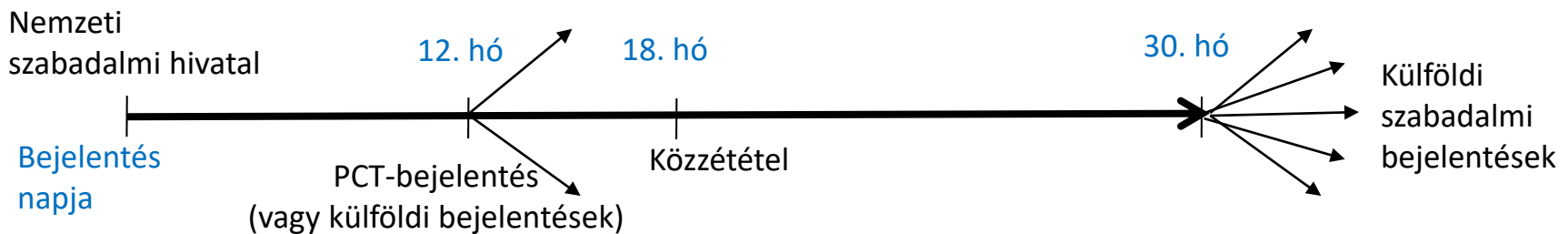
A szabadalom a munkáltatót illeti meg! Köteles találmányi díjat fizetni.

- **Alkalmazotti találmány:** annak a találmánya, aki anélkül, hogy az munkaviszonyból folyó kötelessége lenne, olyan találmányt dolgoz ki, aminek a hasznosításával a munkáltató foglalkozik.



A szabadalom a feltalálót illeti meg, a munkáltató azonban jogosult a találmány hasznosítására!

# A szabadalom megadására irányuló eljárás fontosabb nemzetközi állomásai



## A szabadalom jellemzői:

- Legfeljebb **20 évig** érvényes a bejelentés napjától kezdődően, de kizárólag azokban az országokban, ahol a szabadalmat megadták.
- Bejelentési díj és **fenntartási díjak** fizetése!
- A szabadalom **jogi oltalmat** biztosít a tárgyát képező találmány tekintetében, az alkalmazásával előállítható termék vagy technológia piacán a versenytársakkal szemben.
- A szabadalom tulajdonosának **kizárólagos joga** van a találmány hasznosítására, melyet az időbeli és földrajzi hatály határol be.
- A közzétett szabadalmi bejelentések mindenki számára elérhetőek, az ezek tanulmányozásával megszerzett lényeges **információk** segítik a technológiai fejlődést, új kutatási irányvonalak kijelölését és a „kettős kutatás” megelőzését.

# Szabadalmi eljárás - Nemzetközi egyezmények

## Párizsi Uniós Egyezmény (177 tagállam):

- Az iparjogvédelem alapjait teremtette meg
- Egyenlő elbánás elve
- **Uniós elsőbbség intézménye** – 12 hónapon belül elsőbbség az Egyezményhez tartozó többi országban

## Patent Cooperation Treaty (PCT, 152 tagállam):

- Nem ad szabadalmat (!)
- A több országban történő jogszerzést segíti
- Nemzetközi szakasz – nemzeti szakasz

## Európai Szabadalmi Egyezmény (38 tagállam):

- Egy helyen, egy bejelentéssel, egy eljárással a tagországokban hatályos szabadalmat lehet szerezni.
- Feltétele: a megadás után 3 hónapon belül a fordításokat el kell juttatni a nemzeti hivatalokhoz!

# A szabadalmi rendszer „társadalmi szerződés” jellege

Találmány  
felfedése



Kizárólagos  
jog  
biztosítása



...így mások is  
tanulhatnak belőle és  
továbbfejleszthetik.

# A szabadalmi oltalom tartalma

A szabadalmasnak **kizárólagos joga** van a találmány hasznosítására!

A jogosult bárkivel szemben **felléphet**, aki az engedélye nélkül:

- előállítja, használja, forgalomba hozza, forgalomba hozatalra ajánlja, vagy e célból raktáron tartja vagy az országba behozza a találmány tárgyát képező terméket.



A kizárólagos hasznosítási jog **nem terjed ki**:

- magánhasználatra, gazdasági tevékenység körén kívül eső használatra
- kísérleti célú cselekményekre
- gyógyszer vény alapján gyógyszertárban történő elkészítésére.

# A szabadalmi oltalom terjedelme:

A szabadalmi oltalom terjedelmét az **igénypontok** határozzák meg.

- az oltalom az olyan termékre, eljárásra terjed ki, amelyben az **igénypont összes jellemzője** megvalósul

# A szabadalmi bejelentés részei:


- bejelentési kérelem
- szabadalmi leírás igényponttal
- kivonat
- rajz vagy egyéb mellékletek (a szükséghez képest)



A szabadalmi bejelentésben olyan módon és részletességgel kell feltárni a találmányt, hogy azt **szakember** a leírás és a rajz alapján meg tudja valósítani.

**SZABADALMI  
LEÍRÁS**

**180387**




MAGYAR  
NÉPKÖZTÁRSASÁG

ORSZÁGOS  
TALÁLMÁNYI  
HIVATAL

Nemzetközi osztályozás:

A 63 F 9/12



Bejelentés napja: 1980. X. 28. (2598/80.)

Elsőbbsége:

Közzététel napja: 1982. VI. 28.

Megjelent: 1986. X. 30.

Feltalálói(k): **Rubik Ernő, okl. építészmérnök, egyetemi adjunktus, Budapest**

Szabadalmi:

Térbeli logikai játék

leírás

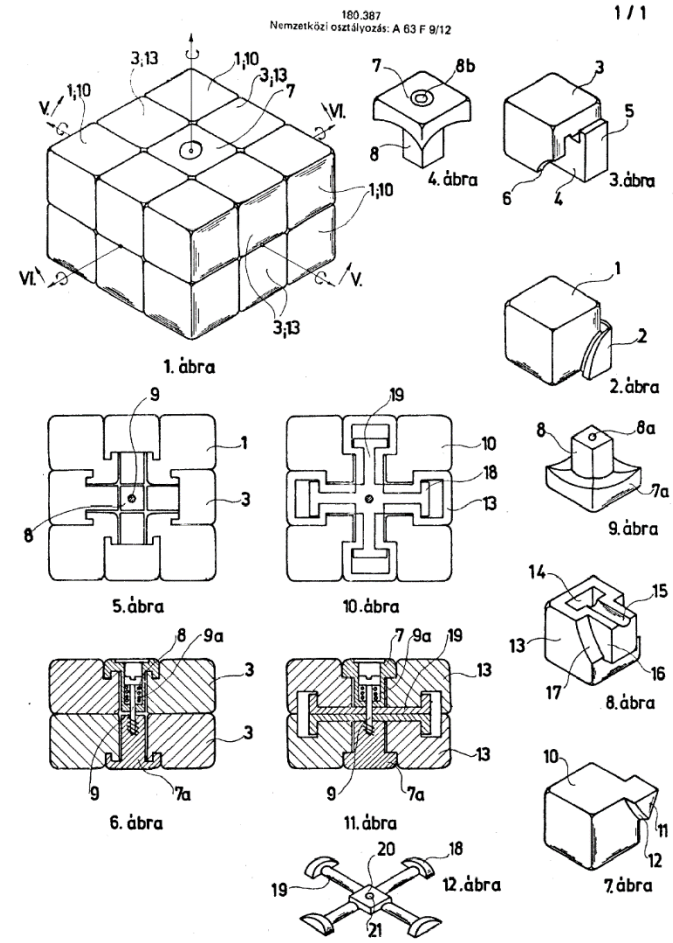
A találmány tárgya térbeli logikai játék, amelynek adott számú játékeleme a logikai játék geometriai középpontjából kiinduló tértengelyek körül elforgatható módon van kialakítva.

Térbeli logikai játékok már ismertek. Így például a 170.062 lajstromszámu magyar szabadalmi leírás - a feltaláló azonos a jelen bejelentés feltalálójával - olyan térbeli logikai játékot ismertet, amelyet huszonhét téridom alkot, és ezek összeépítve kockát képeznek. A játékelemeket - kiskockákat - nagykocka geometriai középpontjában elhelyezkedő kapcsolóelemek segítségével lehet a nagykocka tértengelyei körül elforgatni. A nagykocka egy-egy felületét alkotó játékelemek külső lapfelületén számok, ábrák, színek vagy egyéb szimbólumok vannak, amelyeket a nagykocka egy-egy lapfelületét képező kilenc játékelem együttes, egyszerre történő forgatásával lehet előre meghatározott logikai sorrendbe rendezni.

Ismeretes az 55-3956 közrebocsátási számu japán szabadalmi leírásból olyan forgatható kiskockákból összeállított kocka-alaku játék, amelynél a nagykocka lapjain elhelyezkedő 9-9 darab kiskockalapot forgatással lehet úgy összerendezni, hogy egy-egy nagykockalap azonos színű kiskockalapot tartalmazzon. A játék elve tehát azonos az említett 170.062 sz. magyar szabadalomban leírt térbeli logikai játékkal, vagyis itt is a nagykocka bármelyik tértengelyére merőleges, kilenc kiskockából álló kockasor egyszerre, együtt forgatható el ezen tértengely körül, ugyanakkor a nagykocka lapjainak közepén lévő kiskockák - összesen hat darab - nem változtatják helyüket, csupán elfordulnak a tértengely körül.

1. Térbeli logikai játék, amelynek adott számú játékeleme a logikai játék geometriai középpontjából kiinduló tértengelyek körül elforgatható módon van kialakítva, azzal jellemezve, hogy két, egyenként kilenc darab játékelemből /1, 3, 7, 10, 13/ álló sorban elhelyezkedő összesen tizennyolc játékeleme van, amelyeknek első és második csoportjába tartozó nyolc-nyolc játékelem /1, 3, 10, 13/, illetve a harmadik csoportba tartozó, kapcsolóelemként szolgáló két játékelem /7, 7a/ csoportként egymással azonos kialakításu idomtesttel van ellátva, továbbá hogy ezen idomtesteket egymással és a kapcsolóelemekkel összeillesztve, a játékelemek /1, 3, 7, 10, 13/ egységes egész, szabályos vagy szabálytalan testet alkotnak, amelynek rögzítésére egyetlen, rugóval /9a/ ellátott csavar /9/ szolgál.

rajz



## A bűvös kocka története:

Geometriai probléma: 3D elforgatható elemek

1974 - Rubik Ernő első próbálkozása a 2 x 2 x 2-es kockával és gumiszálakkal - nem tartós

1975 – Magyar szabadalmi bejelentés, átadás Politechnikának, de az OPI elutasítja mint oktatási segédeszközt

1977 - Politechnika már forgalmazza Magyarországon

1980 - Ideal Toy forgalmazza külföldön; az év játéka Angliában

- Rubik engedélyezi a névhasználatot.

- A TRIÁL egymillió kockát ad el itthon.

1981 - A new yorki Museum of Modern Art gyűjteményébe kerül; a „kockaőrület” kezdete: a kocka tudományos kutatás tárgya

- A hazai gyártó, a Politoys az igényeket nem tudja kielégíteni, egyre több hamisító.

# Szellemi tulajdon-védelmi stratégia

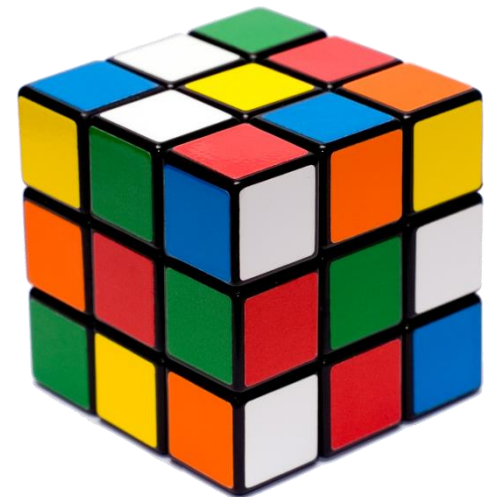
- Nemzetközi vagy külföldi bejelentést nem tettek!
- Hamarosan megjelentek az olcsó távol-keleti másolatok.
- A szellemi tulajdonvédelem későn érkezett, és nem szabadalmon, hanem
  - **a védjegyen (Rubik-kocka),**
  - **szerzői jogon, továbbá**
  - **az utánczás tilalmán alapult.**

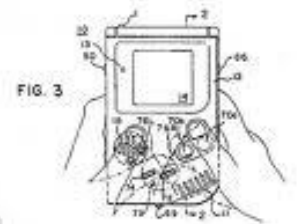
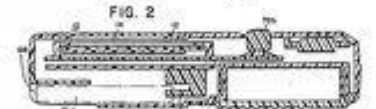
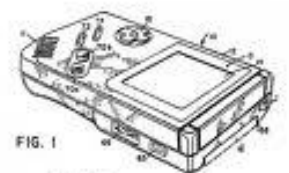
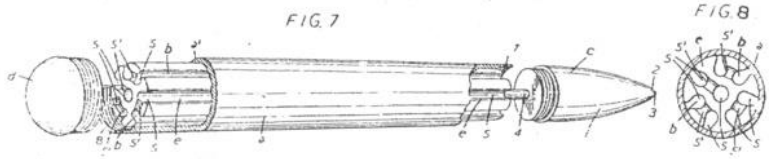
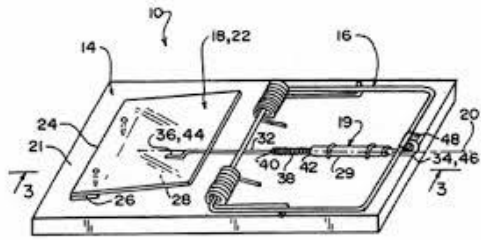
Bár az Ideal Toy sorra nyerte a pereket, becslések szerint legalább 100 millió hamisítvány készült.

A kár jelentős volt.

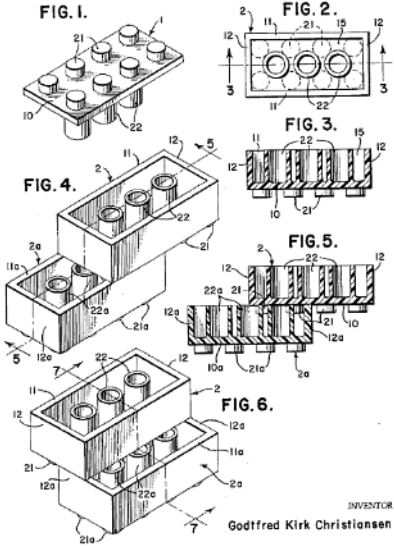
4 tanulság:

- 1) A szabadalom csak egy lehetséges segédeszköz a sok között az üzleti siker érdekében.
- 2) Vannak más eszközök is a szellemi termék védelmére, de nincs igazi alternatívája.
- 3) Fontos, hogy mennyire tág és erős oltalmat sikerül szerezni.
- 4) Fontos, hogy hogyan és hol szerezzük meg, ha egyáltalán megszerezzük.

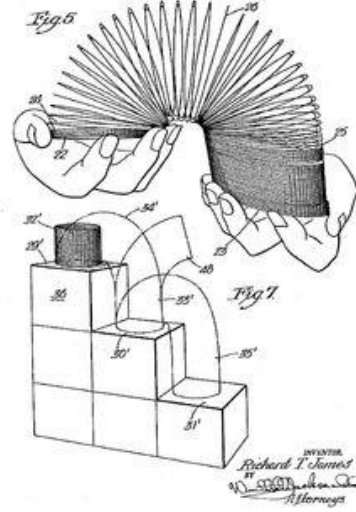




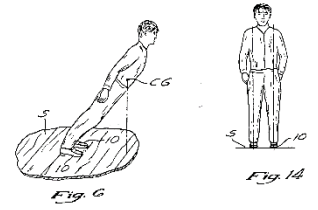
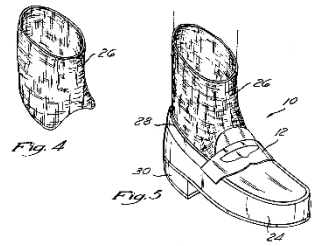
Filed July 28, 1959 2 Sheets-Sheet 1



INVENTOR  
Godtfred Kirk Christiansen  
BY  
Richard I. James  
ATTORNEYS



INVENTOR  
Richard T. James  
BY  
Attorneys



# Növényfajta oltalom

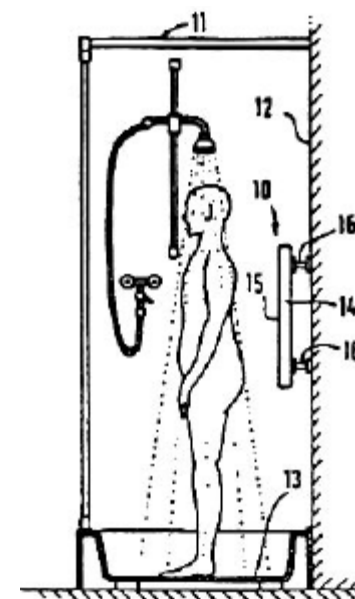
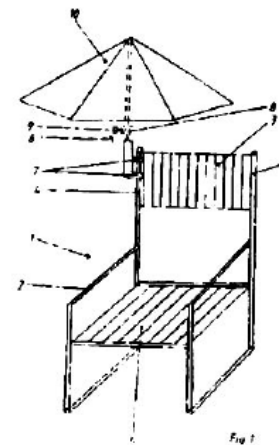
- A nemesített növényfajták (hibridek, vonalak, klónok stb.) jogi oltalmát biztosítja.
- Oltalomban részesülhet bármely növénytani nemzetséghez és fajhoz tartozó fajta.



- Növényfajta-oltalom tulajdonosának kizárólagos joga van a növényfajta hasznosítására, illetve arra, hogy másnak arra engedélyt adjon.
- A növényfajta-oltalom a megadásától számítva 25 évig, szőlő és fák esetén 30 évig tart.
- Közösségi fajtaoltalmi bejelentésre is lehetőség van.

# Használati mintaoltalom - HAMI

- A szabadalmazható találmány színvonalát el nem érő új **szerkezeti kialakítások** védelmére szolgáló oltalmi forma.
- A mintaoltalom alapján a minta jogosultjának **kizárólagos joga** van arra, hogy a mintát hasznosítsa, illetve, hogy a hasznosításra másnak engedélyt adjon.
- Az oltalom ideje **10 év**, ezt követően a minta közkinccsé válik.
- Az újdonság követelménye relatív: írásbeli közlés vagy belföldi gyakorlatba-vétel számít.
- Az eljárás lényegesen rövidebb és olcsóbb a szabadalmi eljárásnál.



# A védjegy definíciója

- A védjegy árujelző, az árujelzők legfontosabb fajtája. A védjegy mint árujelző az egyes áruk és szolgáltatások azonosítására, egymástól való megkülönböztetésére, a fogyasztók tájékozódásának előmozdítására szolgál.

# A védjegy funkciói

- megkülönböztető funkció (áruk és szolgáltatások megkülönböztetése más áruktól és szolgáltatásoktól),
- kapcsolatteremtő funkció (az áru és annak gyártója, a szolgáltatás és annak nyújtója között),
- minőségjelző funkció (a védjegy és a vállalat közötti kapcsolat a vállalat érdekévé teszi a védjeggyel ellátott áruk jó minőségének fenntartását),
- reklám funkció (mint az árura vonatkozó információk sűrített, szimbolikus megjelenítője a reklámozás középpontjában áll),
- technológia és know-how átadásban, licencia forgalomban betöltött funkció.

# Védjegyoltalom

Védjegyoltalomban részesülhet minden olyan, **grafikailag ábrázolható megjelölés**, amely alkalmas arra, hogy valamely árut vagy szolgáltatást más áruitól vagy szolgáltatásaitól **megkülönböztessen**.

Különösen:

- szó, szóösszetétel,
- betű, szám,
- ábra, kép,
- sík vagy térbeli alakzat (a csomagolás formája is),
- szín, színösszetétel, fényjel, hologram,
- hang,
- valamint a fentiek kombinációja.

Osztályozások:

- 45 áruosztály – Nizzai osztályozás
- az árujegyzékben feltüntetett termékekre vagy szolgáltatásra vonatkozik a védjegy
- 1-34: termék, 35-45: szolgáltatás



# Védjegyoltalom II.

- Védjegyoltalmat szerezhethet **bármely** természetes és jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, függetlenül attól, hogy folytat-e gazdasági tevékenységet.
- Oltalom időtartama: **10 év, megújítható.**
- A védjegyjogosultnak **kizárólagos joga** van arra, hogy a védjegyet az árujegyzékben szereplő árukkal kapcsolatban használja, illetve használatára másnak engedélyt (licencia) adjon.
- **Nemzetközi** oltalom: európai közösségi védjegybejelentéssel vagy a Madridi Megállapodás alapján tett bejelentéssel
- Védjegysértés esetén a jogosult **védjegybitorlás** miatt pert indíthat a bíróság előtt, követelheti például a bitorlás megállapítását, a bitorlás abbahagyását illetve a törvényben meghatározott egyéb igényeket támaszthat.

# A védjegy fajtái és gazdasági szerepe

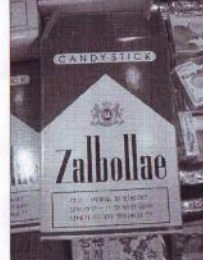
**Együttes védjegy:** társadalmi szervezet, köztestület, egyesülés lehet jogosult és csak a tagok használhatják a védjegyet (pl.: COOP üzletlánc, hegyközségek)

**Tanúsító védjegy:** meghatározott minőségi követelményeknek vagy egyéb jellemzőknek megfelelő áruk, szolgáltatások vonatkozásában használható (pl. Kiváló Magyar Élelmiszer)



## Gazdasági jelentőség:

A védjegy az árujelzők legfontosabb fajtája. A védjegy, mint árujelző, az egyes áruk és szolgáltatások **azonosítására**, egymástól való **megkülönböztetésére**, a fogyasztók tájékozódásának előmozdítására szolgáló jogi oltalom. A **gazdasági verseny alapvető eszköze**, kiemelkedő szerepet játszik a **marketing** és a **reklám** területén.



## Top Ten Brands in 2010

1 Coca-Cola	70,452 (\$m)
2 IBM	64,727 (\$m)
3 Microsoft	60,895 (\$m)
4 Google	43,557 (\$m)
5 GE	42,808 (\$m)
6 McDonald's	33,578 (\$m)
7 Intel	32,015 (\$m)
8 Nokia	29,495 (\$m)
9 Disney	28,731 (\$m)
10 Hewlett-Packard	26,867 (\$m)

Forrás: <http://www.interbrand.com>

## Top Ten Brands in 2015

1 Apple	170,276 (\$m)
2 Google	120,314 (\$m)
3 Coca-Cola	78,423 (\$m)
4 Microsoft	67,670 (\$m)
5 IBM	65,095 (\$m)
6 Toyota	49,048 (\$m)
7 Samsung	45,297 (\$m)
8 GE	42,267 (\$m)
9 McDonald's	39,809 (\$m)
10 Amazon	37,948 (\$m)

Forrás: <http://www.interbrand.com>

Védjegy – Cégnév - Domain

# Formatervezési mintaoltalom

Kritériumok: új és egyéni jellegű formatervezési minta

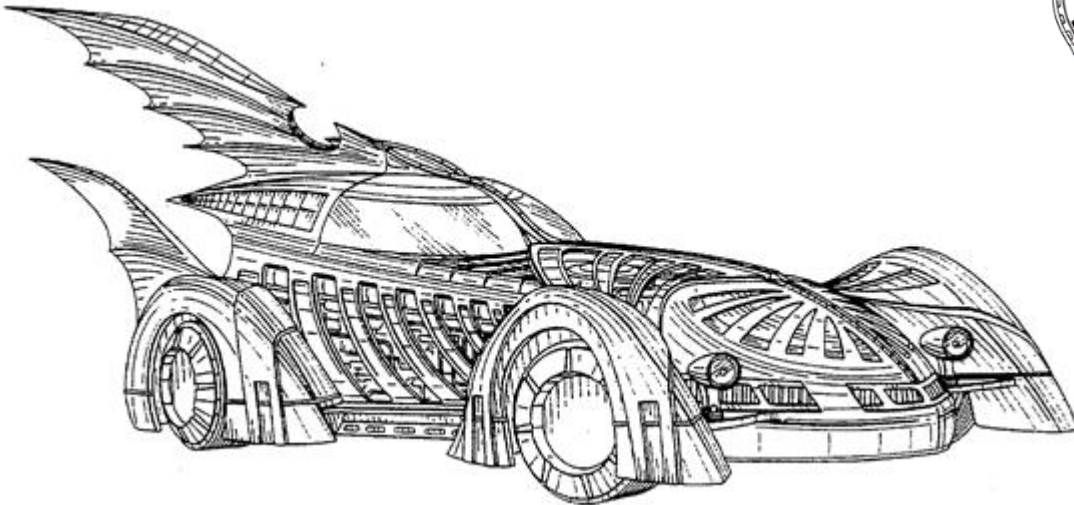
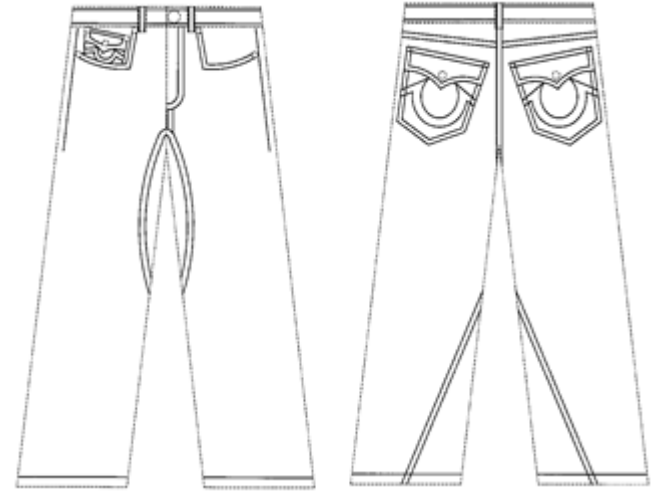
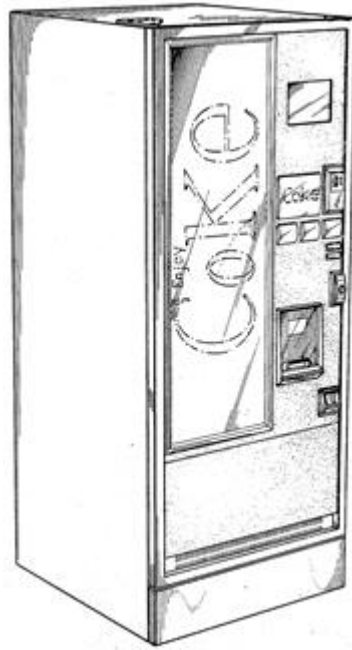
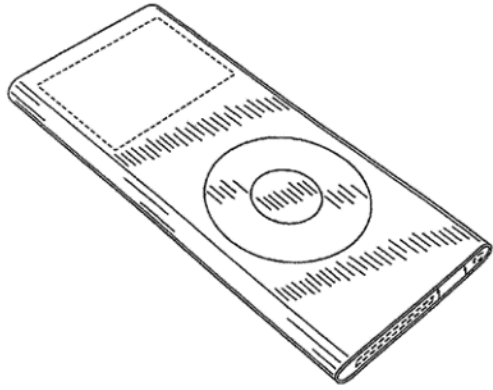
**Minta fogalma:** valamely termék egészének vagy részének megjelenése, amelyet magának a terméknek, illetve díszítésének külső jellegzetességei eredményeznek.

- Az ipari termékek külső formájának jogi oltalmát biztosítja.
- Az oltalom révén a formatervezési minta tulajdonosa piaci pozícióját megteremtheti vagy tovább erősítheti.



- Az oltalom a bejelentés napjától számított **öt évig** tart, amelyet kérelemre további öt évi időtartamra, **legfeljebb négy alkalommal** meg lehet meghosszabbítani.
- A bejelentés napjától számított **huszonöt év** elteltével az oltalom nem újítható meg.





UD TECH TRANSFER

Google™

Web Images Groups News *Proxypaid* more >

Search I'm Feeling Lucky

Advanced Search  
Preferences  
Language Tools

Advertising Solutions - Business Solutions - About Google

Make Google Your Homepage!

6004 Steps - Searching 429,190,734 web pages

©2004 Google

D19-34.5  
FIP: 05/76

AU 2901  
XR

EX  
D011023

DESIGN.

A. BARTHOLDI.  
Statue.

No. 11,023.

Patented Feb. 18, 1879.



LIBERTY ENLIGHTENING THE WORLD.

*E. A. Sick  
J. B. Carpenter*

*Auguste Bartholdi  
NY  
1879*

Digitized by Google

# Földrajzi árujelző

- Földrajzi származás feltüntetésére szolgál
- Időtartam: korlátlan ideig tart

## Fajtái:

### Földrajzi jelzés:

- táj, helység, ország neve
- ott termelt, feldolgozott, előállított termék
- különleges minőség vagy hírnév
- **földrajzi származásból ered**

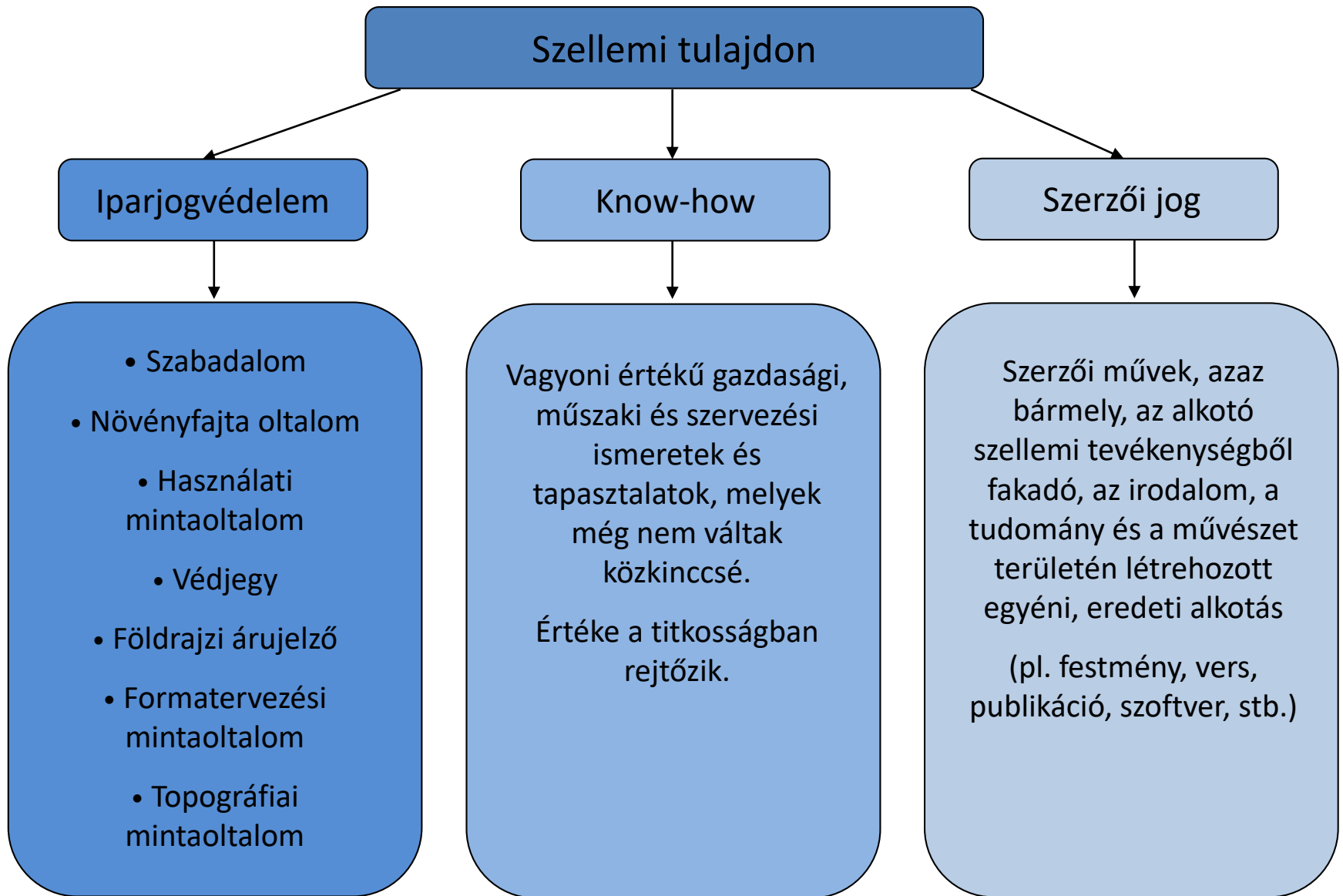
Pl.: Tokaji bor, Szatmári szilva, Makói hagyma, Kalocsai paprika, Cognac

### Eredet-megjelölés:

- táj, helység, ország neve
- ott termelt, feldolgozott, előállított termék
- különleges minőség vagy hírnév
- **természeti és emberi tényezők következménye**

Pl.: Herendi majolika, Hollóházi porcelán, Kubai szivar, Görög feta, Roquefort sajt, Mexikói tequila

A földrajzi árujelzők stratégiai eszközökként használhatók a regionális és nemzeti vállalkozások reklámozására.



# Szerzői jog

Szerzői műnek minősül például:

- tudományos publikáció
- irodalmi (pl. szépirodalmi, tudományos) mű
- nyilvánosan tartott beszéd
- **szoftver**
- színmű, táncjáték
- zenemű
- rádió vagy televíziójáték
- filmalkotás
- rajzolás, festés, szobrászat
- fotóművészeti alkotás
- gyűjteményes műnek minősülő adatbázis
- stb.

Követelmények:

- szerző szellemi tevékenységéből fakadó
- egyéni
- eredeti jellegű alkotás

A szerzői mű külön hatósági eljárás és formai követelménynek való megfelelés nélkül, automatikusan, **létrejötté pillanatától** élvez védelmet.

Nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől.

# Szerzői jog II.

Mit **nem** véd a szerzői jog?

- Ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer, matematikai művelet
- Jogsabályok, bírósági határozatok (közérdekű jelleg)
- Folklór
- Sajtóban szereplő tények, napi hírek

A szerzői jog azt illeti meg, aki a **művet megalkotta**.

A szerzői jogi védelem a szerző életében és a halálát követő év első napjától számított **70 évig** áll fenn.

A szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy részének anyagi és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére.



# Szerzői jog III.

## Felhasználás típusai:

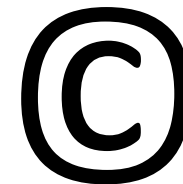
- Többszörözés
- Terjesztés
- Nyilvános előadás
- Nyilvánossághoz közvetítés
- Átdolgozás

## Jogsértés esetén:

- polgári jogi jogkövetkezmények
- büntetőjogi jogkövetkezmények

## Szabad felhasználás esetei:

- magánhasználat
- alkalomszerűen tartott zártkörű összejövetel körében, ha nincs profitszerzési célzat és a közreműködők sem részesülnek díjazásban



A szerzői művek részére biztosított jogi védelem nemcsak a kulturális ipar, hanem a számítógépi programokra és más technológiákra épülő, műszaki irányultságú vállalatok fejlődését is lehetővé teszi.

# Szoftvervédelem

Mit véd a szerzői jog? – A szerző kreativitásából eredő kifejezési módokat.

Mit **nem** véd a szerzői jog?

- a szoftver mögött rejlő ötlet
- eljárások, működési módozatok, matematikai koncepciók
- algoritmus
- a program funkcionalitása
- programozási nyelv
- az adatfájlok formátuma

Mit **nem** lehet szabadalmaztatni Európában? – Önmagában a számítógépes programot.

Mit lehet szabadalmaztatni Európában? – A számítógéppel megvalósított találmányokat (computer-implemented invention). Ezek olyan találmányok:

- melyek megvalósítása magában foglalja egy számítógép, számítógépes hálózat vagy más programozható készülék használatát
- és amelyeknek egy vagy több jellemzője számítógépes program útján valósul meg.

Titokban tartás (know-how): zárt forráskód alkalmazásával vagy titoktartási szerződés útján.

# Know-how

A Polgári Törvénykönyv rendelkezései értelmében:

- A törvény védi azokat a szellemi alkotásokat is, amelyekről a külön jogszabályok nem rendelkeznek, de amelyek társadalmilag széles körben felhasználhatók és még **közkinccsé nem váltak**.
- A személyeket védelem illeti meg a **vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik** tekintetében is.
- Nem önálló oltalmi forma, nincs hatósági regisztráció
- Létjogosultsága a **titkosságban** rejtőzik

Vagyoni értékű jog, azaz értékesíthető, apportálható, stb.



# Hivatalok, szervezetek, adatbázisok

- Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala – [eNyilvántartás](#)
- Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) – [esp@cenet](#)
- Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) - [PatentScope](#)
- Közösségi Fajtaoltalmi Hivatal (CPVO)
- Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegy és ipari minta) (OHIM) – [CTM-Online](#)
- Unites States Patent and Trademark Office (USPTO)
- Szellemi Tulajdon Afrikai Szervezete (OAPI)
- Ipari Tulajdon Afrikai Regionális Szervezete (ARIPO)
- Eurázsiai Szabadalmi Szervezet (EAPO)

Szerzői jog: közös jogvédő szervezetek (pl. Artisjus, Hungart, Filmjus, stb.)

# A szellemi vagyon értékelése

# A szellemi vagyon értékelés szükségessége

- Vállalatértékelés
- Finanszírozási források bevonása (banki hitelfelvétel, kockázati tőke bevonása)
- A szellemi vagyon értékesítése és a licenckereskedelem
- A szellemi vagyon menedzsmentje
- Belső és külső jelentések
- Kártérítési igény jogbitorlás esetén

# A szellemi tulajdon értékelés szerepe a technológia menedzsmentben

## 1. Döntéshozás

### a) Kutatásfejlesztési fázis

- A kutatási irány meghatározása
- Forráselosztást megalapozó döntések
- Befektetés proof-of-concept vagy prototípus fejlesztésbe

### b) Szellemitulajdon-védelem fázisa

- Szabadalmi bejelentés megtétele
- További szabadalmaztatási szakaszok megindítása

### c) Technológiatranszfer fázisa

- Mi a leghatékonyabb hasznosítási mód?
- Az együttműködés feltételeinek kialakítása
- Tárgyalások során érvelés alátámasztása

# A szellemi tulajdon értékelés szerepe a technológia menedzsmentben

## 2. Kommunikáció

- Belső kommunikáció
- Kommunikáció a befektetőkkel
- Kommunikáció potenciális partnerekkel, licencia-hasznosítókkal

## 3. Értékteremtés

- A szellemi tulajdon értékesebbé tétele az értékelés során feltárt tényezők tükrében

## 4. Monitoring

- Kutatásfejlesztésbe fektetett források megtérülésének egyik módja

# Szabadalmak értékelése

- A szabadalmak értéke egyedi
  - A szabadalmak nem hasonlíthatók más vagyoni értékekhez
- A szabadalmak értéke függ az alapjául szolgáló projekttől is
  - Nehezen lehet elkülöníteni a projekt értékétől
- A szabadalom döntések sorozatának meghozatala nyomán él
  - A döntések kifejezett vagy hallgatóságos pénzügyi
- A szabadalmak értékelése a korai szakaszban a legnehezebb
  - és ez a jellemző az egyetemek és start-up cégek szabadalmaira.....

# Tipikus tudástőke elemek a cégvagyonban

<u>Technológia</u>	<u>Marketing</u>	<u>Tudás / képzettség</u>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Szabadalmak</li><li>• Új termék-technológiák</li><li>• Termékállandóság / egyedi azonosíthatóság</li><li>• Forma és méret-választék</li><li>• Tervezési technológia</li><li>• Design-tervek és kísérletek</li><li>• Környezeti technológiák</li><li>• Titkos „keverék” technikák</li><li>• Műszaki adattárak (teszt, anyag, kutatási)</li><li>• Gyártási, telepítési, beruházási, tervezési módszertanok és dokumentációk</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Társaságnév és logo</li><li>• Márkacsaládok</li><li>• Védjegycsaládok</li><li>• Termékgaranciák és bizonylatok</li><li>• Marketing stratégia és fogyasztói reklámtervek</li><li>• Promóciós koncepciók</li><li>• Szerzői jogi portfóliók</li><li>• Címkézési és csomagolási tervek és jogok</li><li>• Domain nevek és website-ok</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Eljárási módszertan</li><li>• Minőségellenőrzési normák</li><li>• Nemzetközi kutatási értékesítési ügyletek</li><li>• Árpolitikák</li><li>• Díjstruktúrák</li><li>• Értékelési módszerek</li><li>• Készletezési politika</li><li>• Biztonsági rendszerek üzemeltetése</li><li>• Üzleti licencek</li><li>• Hitel- és finanszírozási rendszerek</li></ul>

# **Szellemi tulajdon-hasznosítás az egyetemen, kutatóintézetekben**

# A technológiamenedzsment folyamata

## A folyamat egyszerűsített, lineáris modellje:

- Az ötlet, találmány, technológia azonosítása
- Szellemitulajdon-védelem
- Hasznosítási terv, üzletfejlesztés
- Proof of concept, a technológia validálása
- Technológia marketing, partnerkeresés, cégalapítás
- Piaci hasznosítás: licencia, spin-off

A szellemi  
tulajdon  
értékelése



Hasznosítás átengedése más számára licencia vagy átruházás útján.

# Az egyetemi technológia hasznosítás tipikus formái

1. Kutatási szerződés
2. Szabadalom (know-how) átruházás
3. Licencia
4. Spin-off vagy start-up vállalkozás
5. Tanácsadás (Consultancy agreement)

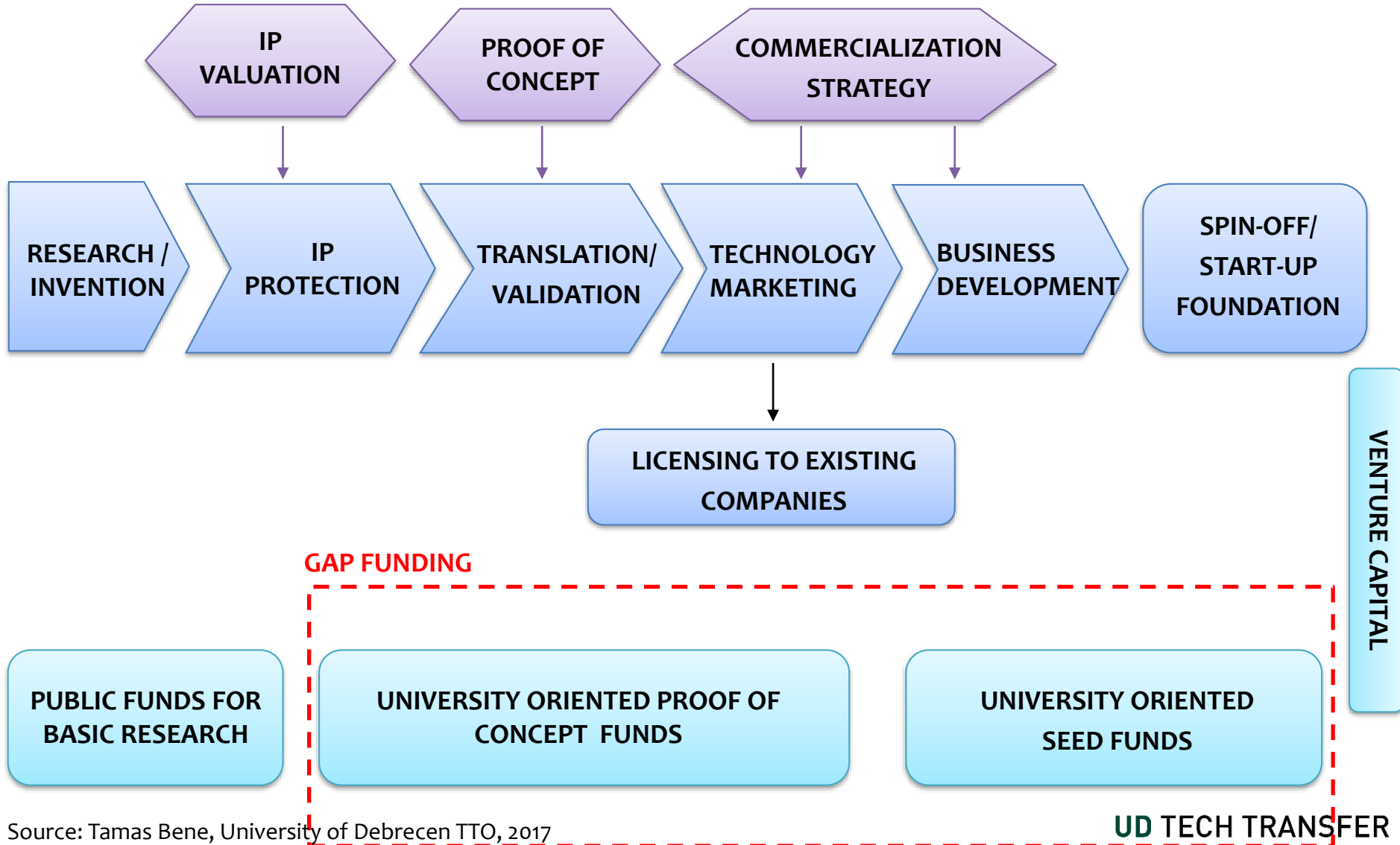
# Kihívások – Licencia és spin-off alapítás

## Kulcskérdések a hasznosítási törekvések során:

- Lehet-e a terméket/találmányt szabadalmaztatni?
- Van-e piaca a találmánynak?
- Tudunk-e üzleti partnet találni, aki érdekelt a technológia licenciájában, továbbfejlesztésében és kereskedelmi hasznosításában?
- Lehet-e új (spin-off) céget alapítani a hasznosításra?
- **Vannak-e elérhető források az új találmány továbbfejlesztéséhez?**



# The role of PoC in technology commercialization



# One-pagerek

**University of Debrecen**

## Methodology and bed-side kit for measuring the plasminogen activator activity in tear fluid to predict elevated risk for haze after photorefractive keratectomy

**InnoTears Ltd., a spin-off company of the University of Debrecen, has developed a bed-side kit which can measure plasminogen activator activity in tear fluid to predict elevated risk for haze after photorefractive keratectomy. The University of Debrecen has acquired the owner rights of the patent application and now it is seeking for partners to utilize the invention.**

**Background**

Some fraction of patients who have laser vision correction develop haze (cloudy vision) and may experience halos, glare and starbursts several months after the surgery: about 1% to 10% of both photorefractive keratectomy (PRK) patients and laser-assisted sub-epithelial keratectomy (LASEK) patients. Haze is a form of light scattering that occurs in the post-surgical wound healing region of the cornea.

At present there is no pre-surgical predictor for the potential formation of these visual aberrations, nor a preventative to eliminate the problem.

Both in rabbit and human eyes with normal wound healing, plasminogen activator activity (PAA) becomes elevated in tears above the preoperative level on the third postoperative day, and then returns to normal by the fifth postoperative day. In contrast, PAA activity remains low through the third postoperative day in all eyes in which haze developed after 3 to 6 months post-operatively. Thus the extended low levels of PAA through the third postoperative day correlate with the development of post-PRK haze.

**Invention and technology**

InnoTears Ltd, a spin-off of Debrecen University, has developed a bed-side kit which can measure PAA in the

tear fluids in less than 30 minutes, thus can identify:

- subjects who are at high risk during PRK, due to the low level of PAA.
- subjects with elevated risk for developing haze after PRK due to the low level of PAA on days 3 to 5 postoperatively.

The kit uses a chromogenic substrate of plasmin in the presence of plasminogen, and the observed yellowness in the sample spot is proportional with PAA.

**Commercial opportunity**

Measurement of PAA in tear fluids and the provision of semi-quantitative data provide a number of opportunities such as the ability to predict development of haze and to omit PRK in patients with low preoperative PAA level or to develop new eyedrops restoring normal PAA profile in the tears after PRK.

**Next steps**

A patent application has been filed over these findings and the University of Debrecen is now seeking partners to develop this invention.

**Medical and Health Science Center**

**Knowledge & Technology Transfer Office**

Contact: Prof. László Mátjus, Director of TTO • E-mail: gnd@dotc.hu • Tel.: +36 30 229 5890



**University of Debrecen**

## New types and uses of plastic – The titanate-polymer nanocomposites

**Researchers at University of Debrecen in collaboration with researchers from University of Szeged have developed a new plastic family (approximately forty plastic nanocomposites) that can be created by the use of nanopipes and nanothreads. These new materials have more advantageous attributes than the everyday used conventional plastic composites.**

**Background**

Production of polymer nanocomposites by the use of titanate nanopipes and nanothreads. The invention is based on the new revelation, that  $H_2TiO_3$  nanopipes and nanothreads produced by hydrothermal synthesis have amphiphilic attributes depending on the applied technology in the production. In this manner they can be joined with different apolar and polar polymer matrixes by a simple technological process, forming all-round utilizable nanocomposites.

can be used for gasfillers and underfloor heating.

Title of the patent application: Titanate-polymer nanocomposites and process for their production (P0700484; shared patent application with University of Szeged).

The patent application is under process.

**Commercial opportunity**

- More advantageous attributes than the conventional plastic composites
- Potential of all-round utilization
- Exploitation in medical field

**Invention and technology**

By applying this technology, a new plastic family can be produced. Approximately forty plastic nanocomposites were created by the use of nanopipes and nanothreads. These new materials have more advantageous attributes than the conventional plastic composites: they have better tensile strength and gas-tight.

The new plastics are appropriate for several clinical targets with adequately equable nanothreads and nanopipes: with their use the average life of a hip prosthesis can be significantly elongated. Biocompatible dental prosthesis and filling materials can be prepared as well.

These favorable plastics made from titanate-polymer nanocomposites

**Next steps**

University of Debrecen is now seeking partners to license the technology or to discuss spin-off foundation.

**Centre of Arts, Humanities and Sciences**

**Knowledge & Technology Transfer Office**

Contact: Prof. László Mátjus, Director of TTO • E-mail: gnd@dotc.hu • Tel.: +36 30 229 5890



# Szellemi tulajdon hasznosítási stratégiák

1. Belső hasznosítás (saját gazdasági tevékenységi körben)
2. **Hasznosítás átengedése más számára: licencia vagy átruházás**

Licencia: a találmány, technológia, szabadalom hasznosítási jogának átengedése harmadik fél számára, az esetleges további fejlesztések elvégzése és az üzleti hasznosítás biztosítás céljából.

Általános jellemzők, követelmények az ügyletben:

- A licencia tárgya
- Időbeli hatály
- Területi hatály
- Kizárólagosság
- Hasznosítás módja és mértéke (allicencia kérdése)
- Elvárások és kötelezettségek
- Díjazás: upfront payment, milestone payment, royalty, minimum annual royalty
- Szavatossági, felelősségi szabályok

# Egyetemi spin-off vállalkozás

Az a vállalkozás, amelynek elsődleges célja az **egyetemen létrejött kutatási eredmény** hasznosítása.

Spin-off cégalapítás elsődleges céljai:

1. Az egyetemen létrejött **technológia hasznosítása** licencia-megállapodás vagy átruházás útján.
2. **Kutatás finanszírozása** olyan technológia kifejlesztése céljából, melyet később a spin-off vállalkozás licencia útján hasznosít.
3. **Szolgáltatás** nyújtása, melyet eredetileg az egyetem valamely intézete vagy tanszéke nyújtott.

Kritérium: írásbeli megállapodás rögzíti az egyetem és a vállalkozás közötti együttműködést.

Általános jellemzők:

- Egyetemi kutatók részvételével alakul.
- Az egyetem nem feltétlenül szerez részesedést a vállalkozásban.

# A kutatás-menedzsment során használt leggyakoribb szerződéstípusok

- **Titoktartási megállapodás** – Confidentiality Agreement (CDA, NDA)
- **Anyagátadási egyezmény** – Material Transfer Agreement (MTA)
- **Kutatási együttműködési megállapodás** - CRADA (vagy pályázati projekt esetén: Konzorciumi szerződés)
- **Tudományos szolgáltatás elvégzésére irányuló szerződés** – Research Service Agreement
- **Kutatói tanácsadói szerződés** – Consultancy Agreement
- **Kutatást támogató megállapodás** – Sponsored Research Agreement
- **Licencia megállapodás** – License Agreement
- **Jogát ruházásra irányuló megállapodás** – Assignment Agreement

# Szellemitulajdon-kezelési szabályzat

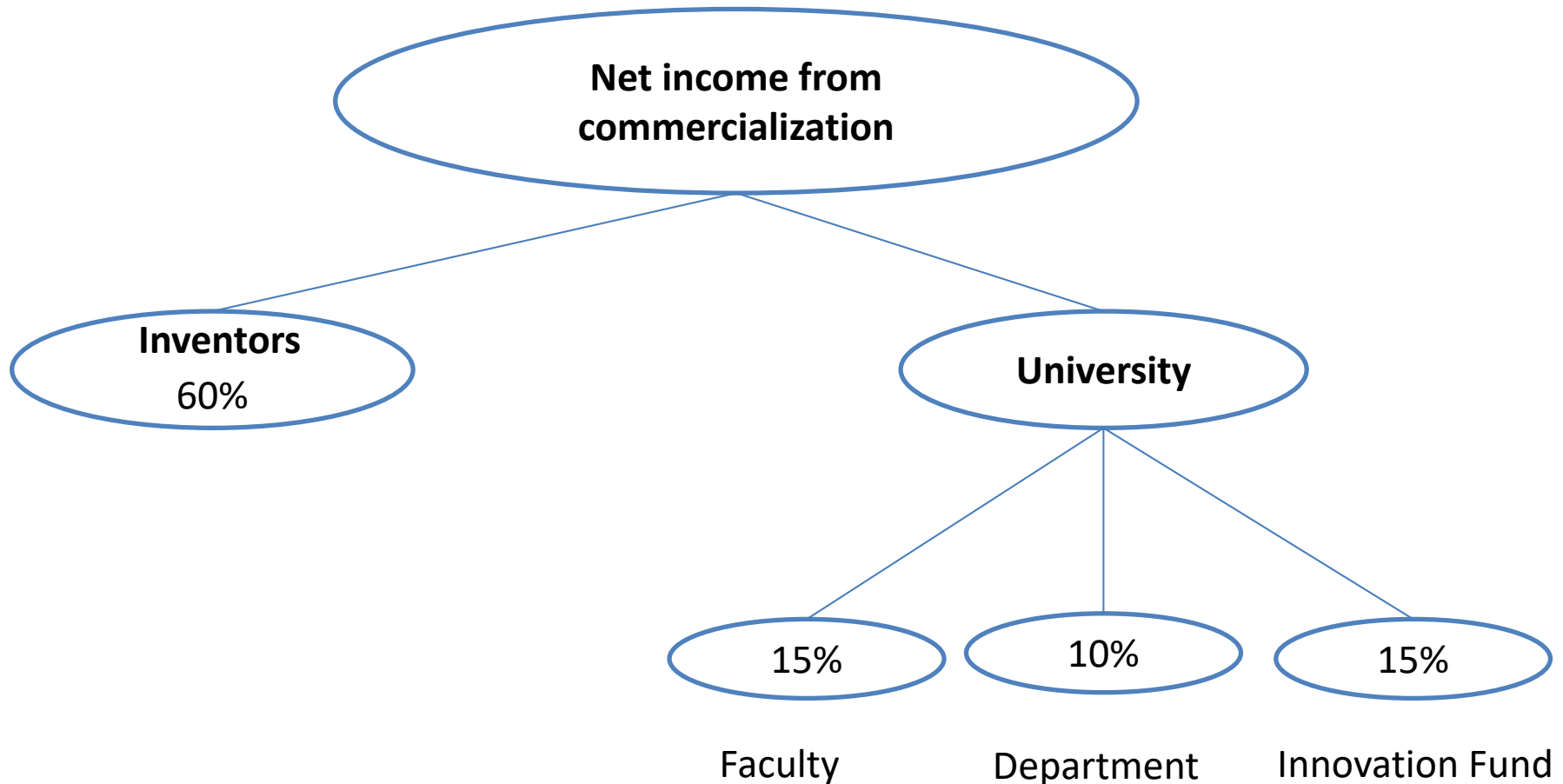
Főbb részei:

- Személyi, tárgyi hatály
- Kutatási **együttműködések** szabályozása;
- A szellemi alkotások feletti **rendelkezési jog** szabályozása
- **Eljárási szabályok, felelősök és határidők** meghatározása a szellemi alkotások kezelése kapcsán;
- A **hasznosításból származó gazdasági előnyök** megosztása
- Összeférhetetlenség, titoktartás

## Debreceni Egyetem:

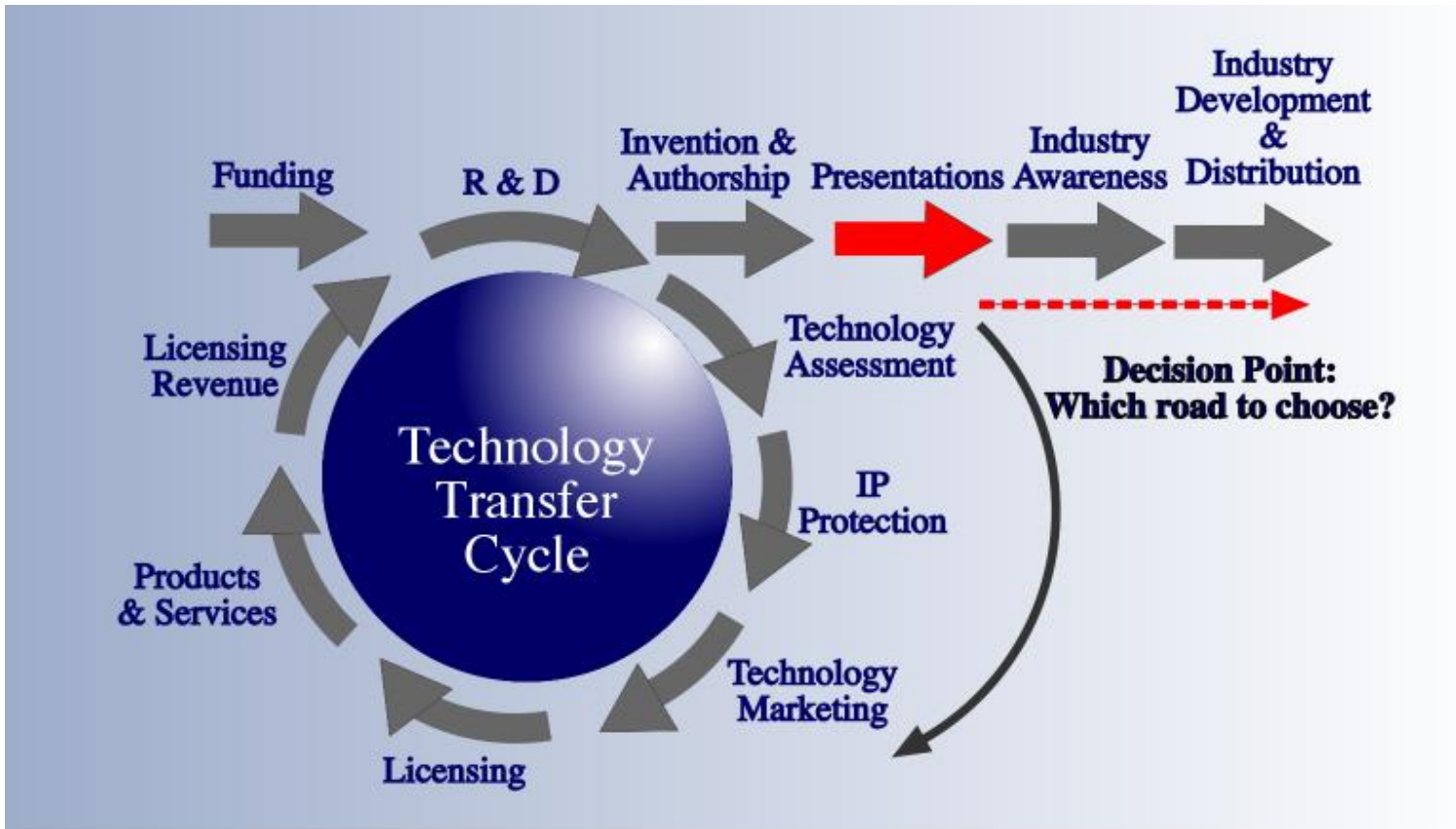
**A kutatási szerződésekre, a szellemi tulajdon kezelésére és a technológiatranszfer tevékenységre vonatkozó irányelvek és szabályok**

# Revenue distribution at University of Debrecen



*Net income: patent costs, external costs of commercialization are deducted.*

# Gyorsan publikáljunk vagy gyorsan szabadalmazzassunk???



Source: Cedars-Sinai Medical Center, 2006

Debreceni Egyetem  
Kutatáshasznosítási és Technológiatranszfer Központ

Bene Tamás

Elérhetőség:

Tel: + 36 70 7091486

tbene@unideb.hu

<http://techtransfer.unideb.hu>